

- ▶ TARİH BİLİMİ
- ▶ UYGARLIĞIN DOĞUŞU VE İLK UYGARLIKLAR
- ▶ ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA
- ▶ İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI
- ▶ İSLAM MEDENİYETİNİN DOĞUŞU

1. Tarih öğretmeni derste öğrencilerine Malazgirt Savaşı'nın olduğu zamanı sormuş ve şu cevapları almıştır:

Kemal: 1071 yılında olmuştur.
Elif: 11. yüzyılda yaşanmıştır.
Faruk: 26 Ağustos'ta gerçekleşmiştir.
Büşra: Ağustos 1071'de olmuştur.
Selim: 26 Ağustos 1071'de yaşanmıştır.

Bu öğrencilerden hangisinin verdiği cevabın zamanı kesin değildir?

- A) Kemal B) Elif C) Faruk
D) Büşra E) Selim

2. Fransız menkıbelerinde merhametsiz olarak gösterilen Avrupa Hun hükümdarı Attila'nın, Alman destanlarında barışsever ve yalnız âsilere kılıç çeken asil bir hükümdar olduğu kayıtlıdır.

Avrupa tarihine ışık tutan edebi eserlerde birbirine zıt değerlendirmelere rastlanılmasında,

- I. dini ve kültürel önyargılar,
II. diplomatik ve siyasi ilişkiler,
III. öznel olmayan yaklaşımlar

olgularından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

3. Tarih öğretmeni derse Fuat Sezgin'in İslam Bilim Tarihi kitabı, Kanuniesasi metni, İstiklal Harbi madalyası, Yirmisekiz Çelebi Seyahatnamesi ve Fatih Kanunnamesi'ni getirmiştir.

Öğretmenin getirdiklerinden hangisi birinci el kaynaklar arasında yer almaz?

- A) Kanunuesasi metni
B) Fatih Kanunnamesi
C) İstiklal Harbi madalyası
D) Fuat Sezgin'in kitabı
E) Yirmisekiz Çelebi Seyahatnamesi

- 4.

		Çalışma Sahası	Bilim
I		Yazıtların çözülmesi	Epigrafya
II		Arma ve mühürlerin incelenmesi	Nümizmatik
III		Alfabe ve yazı türlerinin tespiti ve okunması	Paleografya
IV		Dil ve lehçelerin incelenmesi	Filoloji
V		Uluslararası yazışmaların incelenmesi	Diplomatik

Bu tabloda verilen çalışma sahaları ve bilimlerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

5. Rousseau, "Tarih; okuyana, kendi gözünün görme derecesine göre yol gösteren bir kılavuzdur." demiştir.

Bu yargıdan hareketle aşağıda verilen yaklaşımlardan hangisinin, tarih araştırmacıları için kazanımlarının diğerlerine göre daha az olacağı söylenebilir?

- A) İç ve dış tenkit yapmaya özen gösterilmesinin
B) Yazılı, yazısız ulaşılabilen bütün verilerden yararlanılmasının
C) Ana kaynaklara öncelikli olarak eğililmesinin
D) Farklı bilimlerin yol göstericiliğinden yararlanılmasının
E) Tarihi olaylardan sosyal bilim kanunları çıkarmanın amaçlanmasının

6. Tarih çağlarına geçişlerinin başlarında, On İki Hayvanlı Türk Takvimi'ni kullanan Türklerin, zaman içerisinde Hicri, Celali, Rumi ve Miladi takvime yönelmelerinde aşağıdaki-lerden hangisinin bir etkisinden bahsedilemez?

- A) Kültürel değişiklik yaşamalarının
B) Millî kültür değerlerini koruyamamalarının
C) Ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının
D) Çağdaş dünya ile ilişkileri kolaylaştırmak istemelerinin
E) Diplomatik alanda görülen karışıklıkları gidermek istemelerinin

7.

Anadolu'da kurulan ilk uygarlıklarla ilgili bu haritadan yola çıkılarak aşağıdaki hangi yargıya varılamaz?

- A) Anadolu'da siyasi birliği sağlamışlardır.
- B) Birçok topluma ev sahipliği yapmışlardır.
- C) Ticaret yolları üzerinde kurulmuşlardır.
- D) Farklı milletler tarafından yönetilmişlerdir.
- E) Mezopotamya ve Akdeniz uygarlıklarıyla komşu durumdadırlar.

8. Orta Asya'da hüküm süren Türk, Moğol, Tunguz, Yüce toplumları atlı birlikler kullanmış, kılıç, yay, mızrak, kalkan gibi hafif silahlar tercih etmiş ve zırhlı kıyafetlerle ağır araç gereçleri kullanmamışlardır.

Bu bilgiye göre Orta Asya toplumlarının askerî organizasyonlarında,

- I. hareket kabiliyetini artırma,
- II. ordunun durumuna göre silahlanma,
- III. askerî stratejiyi ordunun manevra yapabilmesine göre planlama

özelliklerinden hangilerinin görüldüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. Burdur Hacılar'da evler taş temel üzerine, kerpiçle yapılmış; mezar, fırın, ocak ve öğütme taşı olan mutfak dışarı alınmıştır. Bölgede, güvenliğin korunması amacıyla evler birbirlerine bitişik veya yakın olduğundan zamanla sokaklar daralmıştır.

Yukarıdaki bilgilere göre, Anadolu'nun, bu tarih öncesi kültür merkezi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Ölü gömme alanında değişikliğe gidilmiştir.
- B) Evlerin yaşam ve üretim alanları ayrılmıştır.
- C) Ortak savunma kaygıları evler arasındaki mesafeyi azaltmıştır.
- D) Yerleşim yeri artan nüfusu iskân etmede yetersiz kalmıştır.
- E) Mesken yapımında güvenlik ve dayanıklılık kaygısı güdümüştür.

10. Yenitaş Devri'nde can ve mal güvenliğinin sağlanmasına önem verilmeye başlanması,

- I. idare,
- II. hukuk,
- III. güvenlik

alanlarından hangilerinde örgütlenmeyi zorunlu kılmaya başlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11. Hititlerin Anadolu'da kalıcı bir yönetim kurmalarında etkili olan,

- I. inanç özgürlüğünü sağlama,
- II. kendilerinden önceki mevcut yapıyı koruma,
- III. isyan edentere ağır cezalar verme

uygulamalarından hangilerini, egemen oldukları uluslar ile kaynaşmalarında etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Mısır firavunlarının, "ilah - kral" misyonunu yüklenme ve ülkelerindeki rahiplerin etkinliğini kırıp ortak bir dinsel inanış oluşturmaya çalışmalarını, aşağıdakilerden hangisiyle bağlantılandırmak doğru olmaz?

- A) Siyasi ve dini gücün birleşmesini engellemeye çalışmayla
- B) Dini, devlet aygıtının otorite kurma aracı olarak görmeye
- C) Laik olmayan devlet anlayışı sürdürmeye
- D) Ruhban sınıfının etkinliğini azaltmaya
- E) Siyasi güçlerini pekiştirmeye

13. Çorum Alacahöyük'te, Hititler zamanından kalma kral ve soylu mezarlarındaki ana tanrıça heykeli, tunç ve altın silahlar, süs eşyaları ve çanak çömleklerin, Kafkasya'nın Kuban Bölgesi kurganlarındaki buluntularla benzerlik gösterdiği belirtilmiştir.

Bu bilgilere göre, Hititler ile ilgili, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşmak mümkün değildir?

- A) Tek ilahlı inancı tercih etmişlerdir.
- B) Kişisel eşya yapımı ve kullanımı görülmektedir.
- C) Toprakten eşya yapmışlardır.
- D) Toplum kesimleri arasında sosyal ayrılmalara rastlanmaktadır.
- E) Kafkas toplumlarıyla ihtiyaç ya da kültür benzerlikleri bulunmaktadır.

14. Cengiz Han'ın Büyük Yasası'nda işkence yasaklanmış, âlim, doktor, zanaatkarlara saygı gösterilmesi ve dini inanışlara karışılmaması esasları yer almıştır.

Bu bilgiye göre Büyük Yasa'nın,

- I. iş bilir kimselerin korunması,
- II. din ve vicdan hürriyetinin sağlanması,
- III. insanın ruhi ve bedeni bütünlüğünün korunması

esaslarından hangilerini içerdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

15. Romalılar; sütun, taş ve lahitler üzerine işledikleri tarihsel kabartmalarda, kazandıkları askeri zaferlerin öykülerini yazmışlardır.

Bu bilgiden hareketle Roma kabartma sanatının,

- I. kamuoyunu etkileme,
- II. halkın yönetime olan güvenini artırma,
- III. sanatı siyasal gerekçeyle kullanma

amaçlarından hangilerinin bir aracı olarak kullanıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

16. I. Durum: Lidyalıların çanak ve çömleklerindeki, figürlerin Yunan seramikleriyle benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.
II. Durum: Urartu mimari eserlerinde, Asur sanatının izlerine rastlanılmıştır.

Bu iki durum birlikte değerlendirildiğinde, Anadolu uygarlıkları ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Seramik sanatını Eski Yunan'dan öğrendikleri
- B) Çevre uygarlıklar üzerinde kültürel etki bıraktıkları
- C) Özgün sanat eserlerine hiç sahip olamadıkları
- D) Mimari alanda yalnızca Mezopotamya'dan etkilendikleri
- E) Farklı toplumların birikimlerinden yararlanmaya açık oldukları

17. Bizans İmparatorluğu'nda 726 yılında çıkan aziz resimlerinin kutsanması hakkındaki kavgalar, Doğu ve Batı kiliselerinin arasındaki anlaşmazlığı artırmıştır.

Bu durumun,

- I. Papa - Patrik farklılığının başlaması,
- II. Ortodoks - Katolik ayrımının başlaması,
- III. Doğu Avrupa'da mezhep birliğinin sağlanması

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

- 18.

Emevi Devleti'yle ilgili bu haritadan yola çıkılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İki kıtada egemenlik kurmuşlardır.
- B) Çok uluslu bir devlete dönüşmüşlerdir.
- C) Ülkede iç huzur ve istikrarı sağlamışlardır.
- D) Jeopolitik ve jeostratejik önemleri artmıştır.
- E) Uzak Doğu ticaret yollarının batı kollarını kontrol etmişlerdir.

19. Türk, Çin ve Süddak dillerinde yazılmış Karabalgasun Yazıtı'nda;

- Uygar tarihi güzel bir şekilde özetlenmiş,
- Mani dininin dünyaya etkileri geniş bir şekilde anlatılmıştır.

Bu bilgilere göre, Karabalgasun Yazıtı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Dinter tarihi araştırmaları açısından önem taşımaktadır.
- B) Orta Asya Türk tarihinin ilk yazılı anıtidir.
- C) Çin ve Türk tarihleri açısından kaynak olma özelliği taşımaktadır.
- D) Asya'nın farklı toplumlarına hitap etmektedir.
- E) Toplumlar arası ilişkilerin aydınlatılmasına katkı sağlamaktadır.

20. Uygar Devleti'nin zayıflamasına etki eden aşağıdaki gelişmelerden hangisi, geleneksel veraset sistemi ve kut anlayışından sapmalara bağlı olarak meydana gelmiştir?

- A) Ülkede yoğun bir şekilde taht mücadelelerinin yaşanması
- B) Ülkede hanedan değişikliklerinin sıkça yaşanması
- C) Ağır kış şartları sebebiyle çok sayıda hayvanın telef olması
- D) Mani dininin etkisiyle Uygar Türklerinin mücadelecilik kimliklerini kaybetmesi
- E) Çin'in, Uygar Türklerinin birlik ve beraberliğini bozucu politikalarına yönelmesi

21. Uygarların yaşadığı Ötüken ve Karabalgasun yörelerinde gerçekleştirilen kazılar sonrasında bulunan,

- I. fresk denilen duvar resimleri,
- II. madeni işlemeler,
- III. tapu kayıtları

gibi buluntulardan hangileri, Uygar toplumunun kendisinden önceki Türk topluluklarının yaşam tarzlarından farklılaştıklarına kesin bir kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

22. Uygurların;

- kendilerine özgü alfabe kullanmaları,
- saray ve tapınaklar yapmaları,
- tarihte ilk kez hareketli matbaayı kullanmaları

faaliyetlerine bakılarak,

- Göçebe yaşam tarzını terk etmeye başlamışlardır.
- Yaşamlarında ulusçu eğilimler etkili olmuştur.
- Buluşlarıyla bilginin yaygınlaşmasına katkı sağlamışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

23. • Abbasi Halifesi Harun Reşid, Amoria ve Ankara fethi sonrasında, Doğu Roma'dan, eski Yunan el yazmalarını istemiştir.
- Halife Memun, Bizans kralı III. Micheal'a karşı kazandığı zafer sonrası, savaş tazminatı olarak, antikçağ filozoflarının o güne kadar Arapça'ya çevrilmemiş eserlerini talep etmiştir.

Bu bilgiler göz önünde bulundurularak, İslâm dünyasındaki bilimsel hayat ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- İslâm dünyasında bilimsel çalışmaların takip edilebilmesi için tercüme faaliyetlerine önem verilmiştir.
- Antikite eser ve filozoflarını, Abbasi bilim adamları incelemiştir.
- Abbasi yöneticileri farklı kültürle ait eserlere önyargısız yaklaşmıştır.
- El yazması eserlerin tanınması ve felsefe çalışmaları, İslâm dünyasında Abbasiler döneminde başlamıştır.
- İslâm halifeleri, bilimsel mirastan yararlanabilmek için siyasi ve diplomatik güçlerini kullanmaktan çekinmemişlerdir.

24.

	I. Grup	II. Grup
I	Arap olmayan İslâm toplumlarının kendi dil ve geleneklerini ön plana çıkaran Şuubiye akımına yönelmeleri	Emevilerin, Araplar dışındaki toplumlara Mevali politikası izlemesi
II	İslâm dünyasında dini bilimler ile fen bilimlerinin birbirini tamamladıkları görüşünün yaygın olması	En üst eğitim kurumu olan medreselerde pozitif bilimler ile ilahiyat bilimlerinin birlikte okutulması
III	Bürokratik işlemlerde Arapça'nın kullanılmasının zorunlu olması	İslâm toplumlarında Arapça'nın ortak dil olarak benimsenmesinin kolaylaşması

İslâm tarihi ve uygarlığı ile ilgili yukarıda I. grupta verilenlerden hangilerinin II. grupta verilenlerin nedeni olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

25. Hz. Ömer (r.a.), Kudüs'ün fethi sonrasında, Hristiyan halka, Avrupalıların duymadığı saygı ve göstermediği toleransla davranarak, onlara can, mal ve vicdan hürriyeti vermiştir.

Bu durumun aşağıdaki gelişmelerden hangisine doğrudan ortam hazırladığı söylenebilir?

- Kudüs'ün semavi dinlerin merkezi olmasına
- Ülke nüfusunda belirgin artışlar görülmesine
- İslâm devletinin nüfuzunun pekişmesine
- İslâm gelenek ve göreneklerinin yaygınlaşmasına
- Hristiyanların, Kudüs'teki toplumsal etkinliklerinin artmasına

26. Abbasiler Dönemi'nde Bizans sınırında avâsım denilen ordu-gâhlar kurulmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi değildir?

- Egemenlik sahasının Anadolu'ya uzandığının
- Batı yönlü genişleme siyaseti izlendiğinin
- Düzenli askeri birliklerin bulunduğu
- Saltanat sistemine son verildiğinin
- Ordunun organizasyonun ihtiyaca göre şekillendiğinin

27. Batılı bir düşünür, "Bizim Rönesansımız, İslâm Medeniyeti'nin hatırasını çabuk unuttu; hâlbuki pek çok şeyi ona borçludur." demiştir.

Batılı düşünürün bu görüşünü ortaya koymasında İslâm bilim adamlarının aşağıdaki çalışmalarından hangisinin daha az etkili olduğu söylenebilir?

- İbni Fadlan'ın Orta Asya ülkeleriyle ilgili izlenimlerini anlattığı ünlü seyahatnamesini yazması
- Farabi'nin bilimlerin tanım ve tasniflerine dair bir eser kaleme alması
- İbnü'l-Heysem'in optik alanının temeli kabul edilen çalışmalar yapması
- El-Cezeri'nin robotik teknolojiyle ilgili buluşlar gerçekleştirmesi
- Harezmi'nin cebir ve logaritmanın pek çok kuralını ortaya koyması

28. İbn-i Haldun, "Tarih, hakikati araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır." demiştir.

İbn-i Haldun'un bu sözünden yola çıkarak tarih araştırmacılarının aşağıdaki hangi yöntemi kullanmaları beklenebilir?

- A) Kaynak arama B) Sınıflandırma C) Genelleme
D) Çözümleme E) Eleştirme

- ▶ TÜRKLERİN İSLAMİYETİ KABULÜ VE İLK TÜRK-İSLAM DEVLETLERİ
- ▶ YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ

1. Gaznelilerin, kendilerine isyan eden bir topluluk üzerine yönetimleri altındaki bir başka topluluğu gönderme şeklinde bir yönetim anlayışları vardı.

Bu anlayışın,

- farklı ulusları birbirleriyle dengeleme,
- çok milletli yapıdan yararlanma,
- yerel unsurların çekişmelerinden fayda sağlama

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2.

XII. yüzyılda Orta Doğu'nun siyasi durumunu gösteren bu haritadan da yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Halifelik Türk devlet adamlarına geçmiştir.
B) Anadolu'nun tamamı Türklerin kontrolüne geçmemiştir.
C) Türkiye'de önemli şehir ve limanlar Selçukluların kontrolüne geçmiştir.
D) Orta Doğu'da birçok Türk İslam devleti kurulmuştur.
E) Selçuklu hanedan mensuplarının birçok devleti bulunmaktadır.

3. Eren, "Türklerin İslamiyet'i benimsemesi kolay olmuştur çünkü her iki dinde de ----" demiştir.

Eren'in cümlesinin doğru olabilmesi için cümlesinin aşağıdaki ifadelerden hangisiyle tamamlanması doğru olmaz?

- A) tek ilahlı inanış vardır.
B) ahiret inancı bulunmaktadır.
C) temizliğe önem verilir.
D) din adamları ayrıcalıklıdır.
E) kurban kesme anlayışı vardır.

4. Sebük Tekin'in oğlu Gazneli Mahmut'a nasihatlerinin bazıları şunlardır:

- Ülkeye hükmetmek için hazinenin dolu olması gerekir.
- Zulüm ve adaletsizlik yaparsan en büyük düşmanım sen olursun.
- Yöneticilerini kontrol et, maaş ve iktaları âdil dağıt.
- Karar verirken, dürüst dostlarının tavsiyesini al.

Bu bilgilerden hareketle Gazneli Devleti'nde, devlet yönetiminde başarının aşağıdakilerden hangisine dayandırıldığı savunulamaz?

- A) Sınırların genişletilmesine
B) Adil yönetime
C) İdari denetime
D) Görüş alışverişine
E) Ekonomik istikrara

5. Çağrı Bey tarafından Van Gölü havzasından Tiflis'e kadar uzanan bölgede yapılan keşif harekâtı sonucunda, bölgenin Selçuklu yerleşmesine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Bu keşif sürecinde,

- askeri ve stratejik bilgilerin toplanması,
- otlak ve yaylakların belirlenmesi,
- siyasi, etnik ve kültürel analizlerin yapılması

amaçlarından hangilerinin güdüldüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. Tuğrul Bey, Abbasi halifesini, Şii Büveyhoğulları baskısından kurtarması sonrasında "Doğunun ve Batının Sultanı" unvanını almıştır.

Bu bilgiden yararlanarak,

- İslâm dünyasında, Selçuklu Türklerinin etkinlik ve saygınlığı artmıştır.
- Halifeliğin siyasi bir makam olma özelliği zayıflamıştır.
- Şii'lerin halifelik iddialarına son verilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. Oğuzlar, 1153'te yenilgiye uğrattıkları, Büyük Selçuklu sultanı Sencer'e, görünüşte iltifatta bulunup gündüzleri tahtta oturtmuşlarsa da geceleri demir kafese koymuşlardır.

Bu gelişmenin,

- I. Oğuzlar ile Selçuklu Hanedanı arasında güven bunalımı yaşanması,
- II. hükümdara göstermelik bir bağlılık sunulması,
- III. Büyük Selçuklu Devleti'nde iç huzursuzluk ve istikrarsızlık görülmesi

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

8. Karahanlılar zamanında yazılan Kutadgu Bilig, hükümdar ve halkın birbirlerine karşı sorumluluklarını ortaya koymuştur.

Aşağıdakilerden hangisinin Türk devletlerinde, hükümdarın halkına karşı sorumlulukları arasında yer almaz?

- A) Verginin zamanında ödenmesini sağlamak
- B) Halkın dinini seçmek ve dini merasimlerini yönetmek
- C) Kanunları adalete uygun bir şekilde belirlemek
- D) Zorbalık ve kargaşaya engel olmak
- E) Ekonomik istikrarı sağlamak

9. Eski Türklerde, "Geniş elbise parçalanmaz, danışmakla gelişen bilgi bozuk çıkmaz." şeklindeki anlayışın, Türk devletlerinde;

- I. kurultay,
- II. divan,
- III. millet meclisi

idari kurumlarından hangilerinin kurulmasına etki ettiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Bir Selçuklu Şehnamesi'nde, "Bu aslanlar soyu, nereye gitmişlerse, orada haksızlığı yıkmış, insanlara bolluk ve hizmet götürmüş ve zulmü kökünden sökmüşlerdir." ifadeleri yer almaktadır.

Bu bilgilerden hareketle, Selçuklu devlet anlayışının;

- I. asimilasyon,
- II. toplumsal adalet,
- III. sosyal devlet

esaslarından hangileri üzerinde şekillendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

11. Selçuklular, ticarette çek sistemini oldukça geliştirmiş, ülkeler arası alışverişte havale sistemini kurmuş, kıymetli kâğıtların güvenli ve kolay bir şekilde nakledilmesini sağlamışlardır.

Selçuklu Türklerinin bu çalışmalarının,

- I. ticaret hacmi,
- II. dış alım - satım,
- III. ganimet geliri

alanlarından hangilerine arttırıcı bir etkide bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

12. Batını tehlikesi ve ülkenin ihtiyaçlarına bağlı olarak kurulan Nizamiye Medresesi'nin, Büyük Selçuklu Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine yönelik hizmet etmesi amaçlanmamıştır?

- A) Melik ve atabeylerin ayrılıkçı eylemlerini engellemek.
- B) Oğuzların İslâm inancını pekiştirmek
- C) Bölücü düşüncelerle fikir planında mücadele etmek
- D) Ülkenin ihtiyaç duyduğu bilim insanlarını yetiştirmek
- E) Devletin yetişmiş eleman ihtiyacını karşılamak

13. Tarih öğretmeni, "Türkiye Selçukluları ticari faaliyetleri geliştirebilmek amacıyla iktisadi, askerî, sosyal ve diplomatik girişimlerde bulunmuşlardır." demiş ve öğrencilerinden bu yargısını örneklendirmelerini istemiştir.

Öğrencilerinin verdiği aşağıdaki hangi örnek doğru değildir?

- A) Gümrük vergileri artırılmıştır.
B) Büyük ticaret merkezlerinde hanlar ve kapalı çarşılar yapılmıştır.
C) Ticari önemi olan merkezlere Türk ve Müslüman tüccarlar yerleştirilmiştir.
D) Kıbrıs Krallığı ve Latin devletleriyle ticaret anlaşmaları yapılmıştır.
E) Tacirlerin korsan, eşkiya ve tabii afetlerden dolayı uğradığı zararları karşılanmıştır.

14. İtil Bulgarları'nın ülkesine, Abbasi elçilik heyeti içerisinde giden İbn-i Fadlan, seyahatnamesinde Bulgar Türkleri'nin, çalışkan ve doğruluktan ayrılmayan insanlar olduklarını yazmıştır. Ayrıca Bulgar ülkesinde, Müslümanların, gecelerin kısa olduğu günlerde sabah namazını kaçırmamak için namaz vakti girene kadar uyumadıklarını belirtmiştir.

İbn-i Fadlan'ın, İtil Bulgarları ile ilgili bu gözlemlerine bakılarak;

- I. Bulgar Türkleri'nin tamamının İslâmiyet'i benimsedikleri,
II. İtil Bulgarları'nın samimi ve erdemli bir toplum oldukları,
III. İtil Türkleri'nin, İslâm inancının gereklerine özen gösterdikleri

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

15. Tolunoğulları Devleti'nin hükümdarı Ahmet, kurmuş olduğu "maristan" denilen hastane için altmış bin dinar vakfetmiştir. Hastanede hür, esir, asker, sivil, zengin, fakir herkesin tedavisinin ücretsiz bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamıştır.

Bu bilgilere göre Tolunoğulları Devleti'nde;

- I. Sosyal hizmetlerin sunulmasında cinsiyet ve statüye bağlı olarak farklı uygulamalara gidilmiştir.
II. Hastanelerde ücret alınmaması ve ödenek yetersizliği sebebiyle yeterli sağlık hizmeti sunulamamıştır.
III. Vakıf hizmetleriyle, sosyal devlet anlayışının yerleşmesine katkı sağlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I ve II

16. Bacıyan-ı Rum çatısı altında örgütlenen Anadolu kadınları, "Eşine, işine, aşına dikkat et!" parolası, yardımseverlik, konukseverlik ve doğruluk esasları ile faaliyetlerde bulunmuşlardır.

Bu teşkilatın;

- I. toplumsal dayanışmanın pekiştirilmesi,
II. yetim, kimsesiz ve ihtiyar kadınların korunması,
III. aile sağlığı ve planlaması çalışmalarının yapılması

faaliyetlerinden hangilerini yürüttükleri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

17. II. Kılıçarslan döneminde;

- Miryokefalon Savaşı'nın kazanılmasıyla Anadolu'da, Türk hâkimiyeti pekişmiştir.
- Ülke, hükümdarın on bir oğlu arasında paylaştırılmıştır.
- III. Haçlı Seferi başlamıştır.

Yukarıdaki gelişmeler birlikte değerlendirildiğinde, ulaşılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu Türk birliğinin sağlanması iç karışıklık ve Haçlı saldırılarına sebep olmuştur.
B) Veraset anlayışındaki belirsizlik dış güçler tarafından, Selçuklular zararına kullanılmak istenmiştir.
C) Ülkede bireysel otoritesini güçlendiren Selçuklu hükümdarı, Haçlılar üzerine saldırıya geçmiştir.
D) Türkiye Selçukluları vatan edinme sorununu aştıktan sonra, iç ve dış sorunlar ile uğraşmak zorunda kalmışlardır.
E) Anadolu'da egemenliğini kesinleştiren Anadolu Selçukluları, uzun ömürlü devletler arasında yer almıştır.

18. Haçlı Seferleri'nin başladığı XI. yüzyılın sonlarına doğru, Avrupa derin bir siyasal, ekonomik ve sosyal bunalım içerisindeydi.

Haçlı Seferleri'nin gerçekleştirilmesine etki eden aşağıdaki etkenlerden hangisinin, yaşanan bunalıma çare üretme amaçlı olduğu söylenemez?

- A) Avrupa devletlerinin Uzakdoğu ticaret yollarına egemen olmayı hedeflemeleri
B) Katolik Kilisesi'nin, Ortodoks Kilisesi üzerinde otorite sağlamayı zorunlu görmesi
C) Kralların ülkelerinde kaybettikleri güçlerini geri kazanmak istemeleri
D) Fakir Avrupa köylüsünün, tarım yapabilecekleri yeni topraklara sahip olmayı arzulaması
E) Batılı yönetimlerin, Doğu ülkelerinin zenginliklerine ulaşarak içinde bulundukları darboğazdan çıkmak istemeleri

19. II. Kılıçarslan'ın, Anadolu'da birliği sağlamasından rahatsız olan Bizans İmparatorluğu, Türkleri Anadolu'dan çıkarmak için harekete geçmiş ancak Miryokefalon Vadisi'nde gerçekleşen savaşta başarısızlığa uğramıştır.

Bu gelişmeye bağlı olarak Bizans İmparatorluğu'nun karşılaştığı;

- I. elindeki toprakları koruma politikası izlemeye başlaması,
- II. Haçlı Seferleri ile Anadolu'da yeniden kazandığı üstünlüğünü kaybetmesi,
- III. Türkleri, Anadolu'dan uzaklaştırma ümidini yitirmesi

gibi durumlardan hangilerinin, Miryokefalon Savaşı'nın "yurt tutan savaş" olarak nitelendirilmesine etki ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

20.

	Gelişme	Sonuç
I	Eyyubilerin Kudüs'ü geri alması	III. Haçlı Seferi'nin başlaması
II	Yüzyıl Savaşları'nın sona ermesi	Derebeylik düzeninin güçlenmesi
III	Haçlı Seferleri'nin amacından sapması	Bizans hanedan üyelerinin İznik ve Trabzon'da yeni devletler kurması
IV	Magna Carta'nın kabul edilmesi	İngiltere'de kralın yetkilerinin ilk kez kısıtlanması
V	Haçlıların Urfa, Antakya ve Yafa'da kontluklar kurması	Feodalite rejiminin Ortadoğu'ya taşınması

Yukarıda verilen, Orta Çağ Avrupa tarihi gelişmeleri ile sonuçları eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

21. Anadolu'nun Türk yurdu olması sürecinde gerçekleşen, aşağıdaki gelişmelerden hangisi, Bizans İmparatorluğu döneminde halkın yönetimden şikâyetçi olduğu durumlardan birinin düzeltilmesine katkıda bulunmuştur?

- A) Ege, Marmara ve Akdeniz'de Türk denizcilik faaliyetlerinin başlaması
- B) Anadolu'nun imar edilip, çeşitli ulusların bir arada yaşamasına uygun hâle getirilmesi
- C) Türkmen kitlelerinin Anadolu'ya iskan ettirilmesi
- D) Anadolu'da yerleşim yerlerine, Türkçe isimler konulmaya başlanması
- E) Türk beylik ve devletlerinin, Türkiye'de kalıcı egemenlik kurma çareleri bulmaları

22. Ahilik kurumu eğitim, ekonomi, kültür ve zanaat faaliyetleri yürüten ve Müslümanların iktisadi hayattaki etkinliğini artıran bir kurumdur.

Buna göre ahilik (kardeşlik) teşkilatının görev, yetki ve işlevleri arasında aşağıdakilerden hangisinin yer alması beklenemez?

- A) Devşirme edininimin ve yetiştirilmesinin gerçekleştirilmesi
- B) Üretim kalitesinin, fiyatların ve iş kontrolünün ayarlanması
- C) Üyelerinin dinî, ahlâkî ve kültürel bilgilerinin artırılması
- D) Çırak, kalfa ve usta hiyerarşisiyle eğitim verilmesi
- E) Müslüman esnaf arasında dayanışmanın sağlanması

23. Kilikya Ermeni kralı II. Toros, "Biz, hükümdar olarak Türkiye Selçukluları'na gönül rızasıyla itaat ediyoruz. Çünkü siz Türkler, bizim gelişip yükselmemizi hiçbir vakit kıskanmadınız." demiştir.

Bu bilgilere göre, Türkiye Selçukluları'nın Anadolu'da yaşayan farklı ulusların;

- I. ekonomik faaliyetlerini yürütme,
- II. dini inanış ve merasimlerini sürdürme,
- III. kültürel değerlerini gelecek nesillere aktarma

girişim ve haklarından hangilerine engel olmadıkları söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

24. Köseadağ Savaşı sonrasında görülen;

- I. Anadolu ile bağlantılı ticaret yolları üzerindeki ticaret hacminin azalması,
- II. Anadolu şehirlerinin tahrip edilmesi,
- III. Moğolların, Türkiye Selçukluları'nı ağır vergiye bağlaması

gelişmelerden hangilerinin Türk ekonomisini olumsuz etkilediği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

- ▶ BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI SİYASETİ (1302-1453)
- ▶ DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER
- ▶ BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI MEDENİYETİ
- ▶ DÜNYA GÜCÜ OSMANLI (1453-1595)
- ▶ SULTAN VE OSMANLI MERKEZ TEŞKİLAT
- ▶ KLASİK ÇAĞDA OSMANLI TOPLUM DÜZENİ

1. Batılı tarihçi Paul Wittek Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde gaza etme anlayışının etkili olduğunu belirtmiştir. Türk tarihçisi Halil İnalcık ise gaza anlayışının yanında uçlarda ortaya çıkan sosyal değişime ve Moğol İstilasından kaçan Türkmenlerin Anadolu'ya yönelmesinin etkisine vurgu yapmıştır.

Bu nazariyelere göre Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde,

- I. askeri,
- II. siyasi,
- III. sosyal

etmenlerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. • Orhan Bey, divan, vezir, vakıf, medrese, düzenli orduyu kurmuştur.
• I. Murat, defterdar, kazasker, veziriazam, Yeniçeri Ocağı, Rumeli Beylerbeyliği, tımar sistemini kurmuştur.
• Yıldırım Bayezid, Anadolu Beylerbeyliği'ni oluşturmuştur.
• II. Murat, Enderun teşkilatını kurmuştur.

Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecindeki bu gelişmelere bakılarak;

- I. egemenlik sahasını genişlediği,
- II. devlet teşkilatlanmasının sistemli bir şekilde yürütüldüğü,
- III. siyasi, sosyal, iktisadi ve kültürel gelişimin azaldığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

3. Osman Bey Karacahisar Kalesi'ni fethettikten sonra burayı kendisine merkez yapmış, şehirdeki kiliseyi camiye çevirmiş, Dursun Fakih'i şehre kadı atamış ve pazardaki esnaftan vergi almaya başlamıştır.

Osman Bey'in bu çalışmalarının aşağıdakilerden hangisine yönelik olduğu söylenemez?

- A) Beyliğinin teşkilatlandırmaya
- B) Devlet gelirlerini artırmaya
- C) Dinî fetih sembolleri kullanmaya
- D) Yerinden yönetim sistemi kurmaya
- E) İslam hukukunu yürürlüğe koymaya

4. Sultan II. Murat Dönemi'nde bilginler Türkçe eser yazma konusunda teşvik edilmiş, hanedanın Oğuzların Kayı boyuna mensup olduğu konusunda kamuoyu oluşturulmuştur.

Osmanlı Devleti'ndeki bu tutumun,

- I. Fars kültürünün etkisini artırma,
- II. millî değerleri ön plana çıkarma,
- III. halkla devletin bağlarını güçlendirme

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. Betül derste tımar sistemiyle ilgili bir sunum yapmıştır.

Betül'ün yaptığı sunumda tımar sistemiyle ilgili kullandığı aşağıdaki hangi ifadesi yanlıştır?

- A) Sipahiler barış döneminde köylerin güvenliğini sağlardı.
- B) Tımar sahipleri dirliklerin mülkiyetine sahipti.
- C) Tımar sahipleri yılda bir defa vergi gelirini toplarlardı.
- D) Tımar sahipleri her üç bin akçe için bir atlı asker beslerlerdi.
- E) Tımarlı sipahiler Osmanlı ordusunun klasik dönemde en kalabalık ordusunu oluştururlardı.

6. Fransız yazarı Montaigne, Osmanlı ordugâhında sessizlik hüküm sürdüğünü, kavga ve tartışmaların yaşanmadığını, temizlik ve düzenin sağlandığını, sarhoşluk ve kumarın görülmediğini belirtmiştir.

Buna göre Osmanlı ordusunda,

- I. disiplin,
- II. hijyen,
- III. ahlâk

kurallarından hangilerine uyulduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

7. Hacı Bayram-ı Veli, "Hiddet ve kin, hakikatleri gören gözleri kör eder. Öfke, iyi düşünmeyi daraltır, yanıltır." sözüyle toplumda aşağıdakilerden hangisinin yerleştirmesini istemiştir?

- A) Toplumsal barışın sağlanmasının
- B) Mezhep birliğinin gerçekleştirilmesinin
- C) Kolluk güçlerinin yetkilerinin azaltılmasının
- D) Kültür değişimlerinin hızlandırılmasının
- E) Merkeziyetçi devlet anlayışının yaygınlaştırılmasının

8. Sultan I. Murat, Türk geleneksel yönetim düzeninde benimsenen kut (veraset) anlayışının "Ülke hanedanın mülküdür." yaklaşımını değiştirilip "Ülke padişah ve oğullarının mülküdür." prensibini getirmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Hanedancı anlayışa son verilmesinin
B) Veraset sisteminin düzene konulmasının
C) Divanihümayun'un karar makamı olmasının
D) Merkezi otoritenin güçlendirilmek istenmesinin
E) Şehzadelerin sancaklara gönderilecek olmasının

9. Osmanlı Devleti'nde padişah, vezir, paşa ve beyler, ilim ve sanat adamlarını himaye etmişlerdir.

Bu duruma bağlı olarak,

- I. yemek kültürü,
II. güzel konuşma,
III. şiir ve müzik etkinlikleri

konularının hangilerinde saray ve konakların bulundukları çevreyi etkiledikleri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

10. Rumeli fetihleri sonrası Karesi Bölgesi'nden Türkmenler getirilip fethedilen bölgelere yerleştirilmiştir. Bu fetihlerde ön planda olan Orhan Bey'in oğlu Süleyman Paşa "Rumeli Fatihi" olarak anılmaya başlamıştır.

Bu gelişmelerin,

- I. Rumeli'nin "Türk yurdu"na dönüştürülmesi,
II. iskân ve Müslümanlaştırma siyasetinin izlenmesi,
III. hanedan mensuplarının askeri harekâtlarda liderlik yapması

durumlarından hangileriyle ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

11. Osman Bey, demir madenlerinin bulunduğu Bilecik'i tekfurun elinden alıp beyliğin merkezi yapmıştır.

Bilecik'in fethedilmesinin Osmanlı Devleti'ne;

- I. bilimsel,
II. ekonomik,
III. stratejik

alanların hangilerinde olumlu etkide bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

12. Osmanlı ordusunun akın ve kuşatmalarda;

- I. düşmanı cesaretlendirme,
II. rakip ordulara korku salma,
III. tünel kazma ve bombardıman yapma

yöntem ve stratejilerinden hangilerini benimsedikleri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

13. Bizans soyluları tarafından IV. Haçlı Seferi sonrasında kurulan Trabzon Rum İmparatorluğu'nun topraklarının, Fatih Sultan Mehmet Hand zamanında Türk egemenliğine girmesinin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Osmanlı Devleti'ne rakip devletlerin önemli bir müttefiklerinden yoksun kalmaları
B) Bizans kalıntısı bir devlete daha son verilmesi
C) Karadeniz'in Anadolu sahillerinin güvenliğinin sağlanması
D) Baharat Yolu üzerindeki Türk egemenliğinin pekişmesi
E) Anadolu siyasi birliğini sağlama yolunda aşama sağlanması

14. "Türk tarihinde Malazgirt ve Köseadağ savaşlarında yaşanan gelişmelerin benzeri Ankara Savaşı'ndan sonra da yaşanmıştır."

Tarih öğretmenin bahsettiği bu durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Moğol istilasının başlaması
B) Türk beyliklerinin kurulması
C) Fetret Devri'nin sona ermesi
D) Haçlı ordularının yenilmesi
E) Halifenin Şii baskısından kurtarılması

15. II. Mehmet'in şehzadesi Cem'in, II. Bayezit'in tahtta çıkışına itirazı sonucu meydana gelen aşağıdaki gelişmelerden hangisinin diğerlerinin nedeni olduğu savunulabilir?

- A) Cem Sultan'ın, Batılı güçler tarafından da Osmanlı Devleti'ne karşı koz olarak kullanılmasının
B) Osmanlı Devleti'nin dış politika etkinliğinin azalmasının
C) II. Bayezit'in Avrupa'da aktif bir siyaset izleyememesinin
D) İç sorun olarak başlayan gelişmenin zamanla dış meseleye dönüşmesinin
E) Osmanlıların egemenlik sahalarını uzun süre genişletememesinin

16. Osmanlı kuruluş sürecinde tarikat şeyhi ve dervişler yönlendirici rol oynamışlardır.

Bu durumun,

- I. gaza faaliyetlerinin hızlanması,
- II. yeni yerleşim yerlerinin benimsenmesi,
- III. toplumsal barışın bozulması

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

17. Osmanlı Devleti'nde ham maddeyi işleyen zanaatkâr ile ticaretini yapan esnaf loncaya bağlıydı.

Lonca teşkilatının;

- I. mesleki, dinî ve ahlâkî eğitim vermesi,
- II. haksız rekabeti engellemesi,
- III. ham madde dağıtımını gerçekleştirmesi

özelliklerinden hangilerinin esnaf ve zanaatkâr arasındaki iş barışının korunmasına katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

18. II. Mehmet, Ortodoks Kilisesi'ni himaye altına almış, Ermeni Kilisesi'nin teşkilatlanmasını sağlamıştır.

II. Mehmet'in bu sayede;

- I. Katolik Hristiyanlar ile ilişkileri güçlendirme,
- II. Haçlı ittifaklarına desteği azaltma,
- III. Gayrimüslim halkın devlete bağlılığını arttırma

hedeflerinden hangilerine ulaşmayı amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

19. Osmanlı nasihatname ve siyasetname edebiyatının temel işlevi yöneticilere kılavuzluk yapmak olmuştur.

Buna göre nasihatname ve siyasetnamelerin,

- I. devlet idarecilerine rehberlik etme,
- II. millî, dinî ve kültürel birikimi yansıtmaya,
- III. yönetenlerin sahip olması gereken özellikleri ortaya koyma

özelliklerinden hangilerini barındırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

20. XVI. yüzyılda Kutsal Roma Germen İmparatoru Şarlken;

- Fransa'ya egemen olma,
- Akdeniz ve Afrika sahillerini ele geçirme,
- Osmanlı Devleti'ne karşı İran ile ittifak kurma siyaseti izlemiştir.

Bu bilgilere göre XVI. yüzyıl tarihi gelişmeleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Önemli deniz ve limanlara hâkim olma mücadeleleri yaşanmaktadır.
B) Devletlerarası rekabette din, siyaset üstü bir unsur olarak görülmektedir.
C) Osmanlı Devleti, Kutsal Roma Germen İmparatorluğu tarafından önemli bir güç sayılmaktadır.
D) Küresel bir güç olmak isteyen devletler, bölgesel tehditleri göz önünde bulundurmaktadır.
E) Yayılmacı siyaset güden devletler ülkeler arası işbirliğine önem vermektedir.

21. Aşağıda verilen, Osmanlı tarihi gelişmeleri ile sonuçları eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

Gelişme	Sonuç
A) Hint Deniz Seferleri'nde istenilen başarının elde edilememesi	Hint Okyanusu'nda Portekiz egemenliğinin sürmesi
B) Mısır'ın fethiyle Kutsal Emanetlerin başkente getirilmesi	İslâm dünyasında İstanbul'a verilen önemin daha da artması
C) II. Selim ve III. Murat'ın devlet işlerine yeterince ilgi göstermemesi	Sadrazam ve saray adamlarının yönetimde etkisinin artması
D) Kanuni zamanında Fransa'ya siyasi, ekonomik, hukuki ayrıcalıklar verilmesi	Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'nun Avrupa'daki emellerine ulaşmasının kolaylaşması
E) Cem Sultan'ın vefat etmesi	Osmanlıların batı siyasetindeki pasiflikten kurtulması

22. Osmanlılarda padişahlık makamı mutlak otoriteyi temsil edip egemenliği elinde bulundurmakla beraber Şeriat, töre ve yönetim geleneklerine uymuştur.

Buna göre padişahların yetkilerini kullanırken,

- I. din kurallarını esas alma,
- II. gelenek ve görenekleri gözardı etme,
- III. Divanihümayun kararlarına uygun hareket etme

unsurlarından hangilerine uydukları söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

23. Umman Sahilleri'nden Fırat'a kadar Osmanlı egemenliği- nin kurulmasına etki eden Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi'nin, aşağıdaki sonuçlardan hangisini doğurduğu söylenemez?

- A) Akdeniz'deki Türk hâkimiyetinin güçlenmesi
- B) Devletin üretime dayalı vergi girdilerinde artış yaşanması
- C) Baharat ticaret yolunda etkinlik kazanılması
- D) Hint Okyanusu'ndaki Portekiz etkinliğinin tamamen kırılması
- E) Kuzey Afrika'daki genişleme siyasetinin ilk adımının atılması

24. Arif "Osmanlıların Mısır'ı fethiyle Baharat Yolu ele geçmişse de istenilen iktisadi kazanım sağlanamamıştır çünkü ---- "

Arif'in cümlesinin aşağıdakilerden hangisiyle devam ettirmesi doğru olur?

- A) ---- loncalar kapanmıştır.
- B) ---- Coğrafi Keşifler yaşanmıştır.
- C) ---- yeni kapitülasyonlar verilmiştir.
- D) ---- Kutsal Emanetler İstanbul'a getirilmiştir.
- E) ---- Portekizliler Hindistan'a ulaşamamışlardır.

25. Kanuni Sultan Süleyman mektuplarında Roma Germen İmparatorluğuna, "imparator" şeklinde değil "İspanya Kralı" şeklinde hitap etmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini göstermektedir?

- A) Mükabiliyet esasının uygulandığını
- B) Diplomatik çifte standartın engellendiğini
- C) I. Süleyman'ın siyasi üstünlüğünü vurguladığını
- D) İspanya'nın Osmanlı egemenliğine girdiğini
- E) Habsburg - Osmanlı rekabetinin sona erdiğini

26. Preveze Deniz Savaşı sonrası Kanuni Sultan Süleyman, Venedik dükası Pietro Lando'ya gönderdiği mektupta "Kimsenin düşmanlığından kaygım olmadığı gibi dostluğuna dahi ihtiyacım yoktur." şeklinde bir ifade kullanmıştır.

Bu süreçte Osmanlı Devleti'nin, daha önce Venedik'e tanıdığı, İstanbul'da elçi bulundurma ve ticari imtiyaz hakkını genişleterek hangi Avrupa devletine verdiği söylenebilir?

- A) Ceneviz
- B) Fransa
- C) Avusturya
- D) İngiltere
- E) Hollanda

- 27. • Ahmet Yesevi, "Kemale ermek için inanmayanlar dâhil, hiçbir insanı incitmemek gerekir." görüşünü savunmuştur.
- Yunus Emre, "Yaratılanı, yaratandan ötürü hoş görme" felsefesiyle hareket edilmesi gerektiğini dile getirmiştir.

Türk mutasavvıflarının bu görüşlerinin;

- I. soy, dil, din ve millet ayrımı,
- II. hoşgörülü devlet anlayışı,
- III. mezhep ve fırka çatışması

durumlarından hangilerini engellemeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

28. Moğol ve Haçlı saldırılarıyla I. Medeniyet Krizi'ni yaşayan Türk-İslam âleminde Osmanlılar (1302-1922) uzun süre siyasi varlıklarını sürdürebilmeleriyle dikkat çekmişlerdir.

Bu durum Osmanlı Devleti'nin

- I. hakkaniyet çemberi,
- II. merkezîyetçi sistemi
- III. millet sistemi

politikalarından hangilerindeki başarılarıyla açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

29. Bizans İmparatorluğu'nun Osmanlıların Anadolu'dan Rumeli'ye, Rumeli'den Anadolu'ya geçmesini engellemesinin, İstanbul'un Fethi'nin aşağıdaki hangi alanla ilgili zorunluluğa bağlı olarak gerçekleştiğini göstermez?

- A) Coğrafi
- B) Askerî
- C) Siyasi
- D) Bilimsel
- E) Jeostratejik

30. Osmanlı Devleti'nin kısa sürede gelişmesinin iç nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Doğu Anadolu'daki Moğol katliamlarından kaçan Türkmenlerin Osmanlılara sığınması
- B) Gazi, ahi, bacı ve abdal teşkilatlarının devlete destek olmaları
- C) Padişahların yetiştirilmesine özel önem verilmesi
- D) Tımar sisteminin başarıyla uygulanması
- E) Hükümdarın bireysel otoritelerini güçlü tutmaları

- ▶ DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI SİYASETİ (1595-1774)
- ▶ DEĞİŞİM ÇAĞINDA AVRUPA VE OSMANLI
- ▶ ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE DENGİ STRATEJİSİ (1774 - 1914)

1. XVII. yüzyıldan itibaren tımar sisteminin bozulmasıyla;

- tımarlı sipahi sayısının azalması,
- savaş zamanında orduya katılan sekban denilen geçici askerlerin çoğalması,
- Yeniçerilerin görece öneminin artması, gibi sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Yalnız bu duruma bağlı olarak Osmanlı Devleti'nin;

- I. Celali (Anadolu),
- II. İstanbul (Merkez),
- III. Azınlık (Ulus)

isyanlarından hangileriyle uğraşmak zorunda kaldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Osmanlı Devleti'ndeki devlet adamlarının, XVII. yüzyılda ıslahat girişimlerinde bulunmalarında, aşağıdakilerden hangisinin doğrudan bir etkisi bulunmamıştır?

- A) Batıdaki bilimsel, teknolojik, askeri gelişmelerin gerisinde olunulduğunun kabul edilmesinin
- B) Tımar sisteminin bozulmasına bağlı olarak mali ve askeri sorunlarla karşılaşılmasının
- C) Devlet kurumlarında görülen bozulmaların idari işleyişi olumsuz etkilemesinin
- D) Geçmiş yüzyıllardaki siyasi ve askeri gücün uzağında kalınılmasının
- E) Ülkenin farklı yerlerinde çeşitli etkenlere bağlı olarak isyanların çıkmasının

3. Köprülü Mehmet Paşa, kendisine uygun bir çalışma ortamı sağlanması şartıyla sadrazamlık görevini kabul etmiştir.

Köprülü Mehmet Paşa'nın sunduğu aşağıdaki şartlardan hangisi, doğrudan makamını ve şahsını güvence altına almaya yöneliktir?

- A) Saraya sunacağı her teklifin kabul edilmesi
- B) Memur atama ve azillerinde serbestçe hareket etmesi
- C) Görevinin gereklerini yerine getirirken işine karışılmaması
- D) Hakkında bir şikâyet olursa ilk önce savunmasının alınması
- E) Yönetim anlayışına müdahalede bulunulmaması

4. Tımar sistemi ile ilgili aşağıdaki durumlardan hangisinin, eşraf ve âyan gibi toplum zümrelerinin oluşması ve güçlenmesine doğrudan etki ettiği savunulamaz?

- A) Tımar sahiplerinin dirlikleri üzerinde alım - satım, kiralama ve miras bırakma hakkına sahip olmaması
- B) Rüşvet vererek ilgisiz kişilerin tımar sahibi olması
- C) Mukataalaştırılan tımar topraklarının ömür boyu kiraya verilmeye başlanması
- D) Yerel bey ve önde gelen kişilerin tımar topraklarını ellerinde toplamaya başlamaları
- E) Devletin tımar toprakları üzerindeki denetimini kaybetmeye başlaması

5. Devletin vergileri arttırması, tımar sisteminin bozulması, üretimin azalması gibi nedenlerle ortaya çıkan Celali isyanları'nın;

- I. din ve mezhep çatışmalarını körükleme,
- II. ekonomik ve siyasal talepleri duyurma,
- III. mevcut devlet düzenini değiştirme

amaçlarından hangilerine yönelik çıkarıldığı söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

6. Osmanlı- Amerikan ilişkileri, Osmanlı Devleti'ne bağlı Cezayir Beylerbeyliği'ne, ABD'nin vergi vermesi ve Türk devletinin Amerikalılara Akdeniz'de ticaret hakkı tanınmasıyla başlamıştır.

Buna göre, Osmanlı-Amerikan ilişkilerinin başlangıçta;

- I. diplomatik eşitlik,
- II. ekonomik çıkar,
- III. barış ve işbirliği

esaslarından hangilerine göre şekillendiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

7. Coğrafi Keşifler sonrasında yeni keşfedilen Amerika kıtasına yaşanan göçlerin Avrupa'da;

- I. istihdam sorunu,
- II. derebeylerin askeri birlikleri,
- III. feodal tarım faaliyetleri

gibi olgulardan hangileri üzerinde azaltıcı bir etkide bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. • Martin Luther, Roma'yı ziyaretinde Papa'nın zengin bir hayat sürdüğünü görmüştür.
• Erasmus, Hz. İsa'yı örnek alan bir liberal reformun gerekli olduğunu savunmuştur.

Bu bilgilere göre Avrupa'daki reformist ve liberal hareketin;

- I. ekonomik,
II. düşünsel,
III. dinsel

alanlardan hangilerinde, Katolik Kilisesi'ne tepkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

9. II. Osman döneminden önce genelde saray içinden evlenme geleneği varken, Genç Osman bilinçli bir şekilde saray dışından evlenmiştir.

II. Osman'ın bu tutumunun;

- I. saray içindeki güç odaklarının yetkilerini artırma,
II. şahsi otoritesini güçlendirme,
III. Harem kadın ve ağalarının etkinliğini kırma

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Malikâne sistemi, geliri doğrudan hazineye aktarılan mukataa topraklarının yaşam boyu mülteziye kiralanmasıdır.

Buna göre malikâne sisteminin uygulanmasıyla aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?

- A) Yerel yönetimleri güçlendirme
B) Bölgeler arası farklılıkları giderme
C) Hazinenin nakit para ihtiyacını karşılama
D) Vergi oranlarını azaltma
E) Tımar sistemini kaldırma

11. Ünlü tarihçi Grenard'ın ifadesiyle "Avusturya'yı ele geçirmek üzere, o tarihe kadar hiçbir devletin bir araya getiremediği kudretteki bir orduyla" harekete geçen Osmanlı Devleti, II. Viyana Kuşatması'nda başarısız olmuştur.

Osmanlı ordusunun II. Viyana Kuşatması'nda başarısız olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisinden bahsedilemez?

- A) Ordu içinde bütünlüğün tam manasıyla sağlanamamasının
B) Viyana Kalesi'nin savunmasına dış destek gelmesinin
C) Kuşatma topçusunun yeterince bombardıman yapmamasının
D) Osmanlı birliklerinin askerî malzeme ve erzak sıkıntısı yaşamasının
E) Stratejik bir mevkiyi tutmakla görevlendirilen Kırım birliklerinin vazifelerini yerine getirmemesinin

12. Osmanlı Devleti'nde varlıklı kimselerin kurduğu vakıflar insanların, hayvanların, doğanın korunması ve geliştirilmesine yönelik hizmet sunmuşlardır.

Bu bilgilere göre, Osmanlı vakıf hizmetleri arasında aşağıdakilerden hangisinin yer aldığı söylenemez?

- A) Çalışan kadınların çocuklarına sütanne bulunmasının
B) Zor durumda kalan devlet hazinesine kredi sağlanmasının
C) Maddi durumu iyi olmayan gençlerin evlendirilmesinin
D) Hac yolunda parasız kalanların ihtiyaçlarının karşılanmasının
E) Hamalların yüklerini koyup dinlendikleri mola taşlarının dikilmesinin

13. Sultan I. Abdülhamit, yabancı uzmanların Müslüman olması ve Osmanlı kıyafetleri giymesi şartını koymuştur.

Bu durumun, Osmanlı yenileşme çalışmalarına etkisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Batı tarzı ıslahat yapılması gerektiğinin anlaşılması
B) Avrupa'ya görevli ve öğrenci göndermenin kolaylaşması
C) İlk kez Avrupa tarzı ıslahatlara girişilmesi
D) Yenileşme çalışmalarının daha az maliyetle gerçekleştirilmesi
E) Modernleşme çalışmalarında Avrupalı uzmanlardan yararlanmanın kolaylaşması

14. XVI ve XVII. yüzyıllarda Avrupa'da görülen;

- I. İngiliz kralı VIII. Henri'nin Anglikan Kilisesi'ni kurması,
II. Fransa'da Kalvenizm'in Nant Fermanı'yla kabul görmesi,
III. Almanya'da Ogsburg Antlaşması sonrasında Luthercilik'e serbestlik verilmesi

gelişmelerinden hangileri Reform hareketinin güç kazanmasına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

15. Celali İsyanları'nın,

- I. ayaklanan asi şeflerden bazılarının rütbe vermek mecburiyeti yaşanması,
II. isyan sürecinde savaşılan dış güçlere taviz verilmek zorunda kalınması,
III. Anadolu'nun huzur ve güvenliğinin bozulması

sonuçlarının, idari, sosyal ve diplomatik alanlarla ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	İdari	Sosyal	Diplomatik
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	II	I	III
E)	III	I	II

16. Paris elçisi Yirmi Sekiz Mehmet Çelebi'nin izlenimlerini topladığı sefaretnamesi, Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan ilk penceresi olarak kabul edilmektedir.

Bu bilgiye göre sefaretname ile ilgili;

- I. Türklerin Batı'yı daha yakından tanınmasına imkân sağladığı,
- II. Türk İslam dünyasının Avrupa medeniyetiyle ilk kez etkileşime geçmesini sağladığı,
- III. batı tarzı ıslahatların yapılmasını kolaylaştırdığı

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

17. 1648 Vestfalya Antlaşması ile,

- I. mezhep özgürlüğünün kaldırılması,
- II. millî monarşilerin kurulması,
- III. modern Avrupa devletler sisteminin oluşması

gelişmelerinden hangilerinin meydana geldiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

18. Amerikan Bağımsızlık Bildirisi'nde, devletlerin ancak özgürlükleri korumak için var oldukları ve bu özgürlüklere dokunan devletin varlık nedenini yitirdiği savunulmuştur.

Buna göre, Amerikan bağımsızlık hareketinin,

- I. insan haklarının korunmasına,
- II. İngiliz Hükûmeti'nin politikasına,
- III. emperyalist anlayışa

tepki niteliği taşıdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

19. II. Mahmut döneminde gerçekleşen,

- I. ordunun ihtiyacının karşılanması için Bakırköy'de bez fabrikası açılması,
- II. yerli tüccarlara gümrük vergisinde kolaylık sağlanması,
- III. ülkede yerli malı kullanılmasının teşvik edilmesi

uygulamalarından hangilerinin ithalat - ihracat dengesinin korunması ve dış ticaret açığının kapatılmasına yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

20. Lale Devri'nde, matbaa ve Tercüme Encümenliği'nin açılmasının, Osmanlı toplumuna etkileri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Kitap ve gazete fiyatlarının ucuzlaması
- B) Yenileşme hareketlerinin kolaylaşması
- C) Geleneksel el sanatlarının gelişme göstermesi
- D) Kültür ve bilim alanında canlanmanın başlaması
- E) Avrupa kültür ve biliminden etkilenilmesi

21. Grek ve Dakya Projesi, Avusturya ile Rusya'nın anlaşmaya vardıkları, Eflak ve Boğdan'da iki ülkeye bağımlı Dakya Devleti kurma ve İstanbul'da Bizans'ı yeniden diriltme gayesiyle Grek Devleti oluşturma amaçlı bir ittifak projesidir.

Bu bilgiye göre Grek ve Dakya Projesi'nin;

- I. Doğu Sorunu,
- II. ulusal egemenlik,
- III. tampon devlet

olgularından hangileriyle ilişkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

22. Nizamıcedit Ordusu, Napolyon'un Mısır'ı işgali sürecinde, Akka önlerinde Fransız ordusunu yenilgiye uğratmış, Amiral Nelson komutasındaki İngiliz kuvvetleri, Fransız donanmasını Ebukır'da mağlup etmiştir.

Bu bilgilere göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Siyasi çekişmeler din birlikteliğinin önüne geçmiştir.
- B) Doğu Akdeniz, uluslararası rekabet ve çatışma alanı olmuştur.
- C) Osmanlı siyaset anlayışında denge siyasetine yer verilmiştir.
- D) Askeri reform ve modernleşme çalışmaları olumlu sonuçlar vermiştir.
- E) Osmanlı- Fransız ilişkileri, İngiliz entrikalarına bağlı olarak bozulmuştur.

23. Sultan II. Abdülhamit Han Filistin'de Musevi yerleşimi için toprak satın alma girişiminde bulunan Siyonist lider Theodore Herzl'e "Ben bir karış bile toprak satamam. Zira bu vatan bana ait değil, milletime aittir." demiş ve bölgede toprak satışını yasaklamıştır.

Sultan II. Abdülhamit Han'ın böyle bir tutum takınmasında,

- I. Osmanlı Devleti'nin satış gelirlerine ihtiyaç duymaması,
- II. gelecekte meydana gelebilecek iç ve dış çatışmaların önlenmesi,
- III. yurt toprağı ile ilgili kararlarda milletin hassasiyetlerinin göz önünde tutulması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

24. Sultan III. Selim, Türk ve yabancı uzmanlara hazırlattığı layiha adı verilen raporlar ve devlet sorunlarının görüşüldüğü Meclis-i Mevâzî denilen danışma meclisleriyle, ıslahat çalışmalarına işlerlik kazandırmak istemiştir.

Buna göre Sultan III. Selim'in,

- I. karar sürecinde sadece hükümdarın etkin rol oynaması,
- II. reformların devlet politikasına dönüşmesi,
- III. devlet adamları ve kamuoyunun desteğinin elde edilmesi

durumlarından hangilerini ıslahatların işlerliği için gerekli gördüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

25. Sultan II. Abdülhamit Han döneminde gerçekleşen;

- I. Yemen'de eğitim seferberliği başlatılması,
- II. Çin'de Hamidiye İslâm Üniversitesi'nin açılması,
- III. Hicaz Demiryolları'nın kurulması

faaliyetlerinden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünün korunması ve İslâm birliğinin sağlanması amaçlarına yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

26. Aşağıda verilen, XIX. yüzyıl Osmanlı tarihi gelişmeleri ile sonuçları eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

Gelişme	Sonuç
A) Azınlıkların ayrılıkçı taleplerinin artması	Osmanlı Devleti'nde adaletname ve reform fermanlarının yayınlanması
B) Rusların Kudüs'ün dinî hizmetlerini yürütme hakkını talep etmesi	Uluslararası Kutsal Yerler Sorunu'nun gündeme gelmesi
C) Balta Limanı Antlaşmasıyla İngiliz tüccarların düşük gümrük vermesi	Osmanlı iç piyasasında yerli üreticilerin payının artmaya başlaması
D) Kırım Savaşı'nda Osmanlı Devleti'ne dış destek verilmesi	Rus birliklerinin Türkler karşısında geri adım atmak zorunda kalması
E) Balkan Bunalımı'nın yaşanması	Meşrutiyet'in ilanıyla gayrimüslimlere seçme ve seçilme hakkının tanınması

27. Sultan II. Abdülhamit Han döneminde;

- Musul Vilayeti'ndeki petrol, kömür, kükürt, güherçile vb. madenlerin yerlerini gösteren raporlar hazırlanmış,
- Fransız maden mühendisi Emile Jakraz'a petrol bölgesi haritası yaptırılmış,
- Alman metalürji uzmanı Paul Graskopf'a maden bölgelerinin detaylı haritası çizdirtilmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı Devleti rezerv arama ve maden çıkarma teknolojisinde ileri bir seviyeye ulaşmıştır.
B) Osmanlı padişahı fosil yakıtların ekonomik öneminin farkındadır.
C) Yabancı uzmanların birikimlerinden yararlanmaktan kaçınılmamıştır.
D) Osmanlı vilayetlerinde, askeri ve sivil sanayide kullanılabilecek yeraltı zenginlikleri bulunmaktadır.
E) Yeraltı kaynaklarının detaylı bir envanteri hazırlanmaya çalışılmaktadır.

28. XVI - XIX. yüzyıllarda Avrupa'da görülen askerî devrimin,

- I. ateşli silahların yaygınlaşması,
- II. İtalyan tarzı yeni kalelerin yapılması,
- III. ordulardaki asker sayısının azalması

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

29. Tarih öğretmeni derste "Küçük Kaynarca Antlaşması'nda yer almasa da Rus Çarlığı Osmanlı ülkesindeki Ortodoksları himaye etme hakkının olduğunu iddia etmiştir." demiş ve bunun hangi duruma neden olduğunu sormuştur. Öğrencileri bu soruya şu cevapları vermişlerdir:

Selman:

- Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasına sebep olmuştur.

Betül:

- Egemenlik sahasının genişlemesine neden olmuştur.

Halil:

- Ülkede mezhep birliğinin sağlanmasına ortam hazırlamıştır.

Ferhan:

- Ortodoks Kilisesinin Katolik Kilisesine katılmasına sebep olmuştur.

İbrahim:

- Rusların Akdeniz ve Karadeniz'de serbestçe ticaret yapmasına zemin hazırlamıştır.

Bu öğrencilerden hangisinin verdiği cevap doğrudur?

- A) Selman B) Betül C) Halil
D) Ferhan E) İbrahim

- ▶ DEVRİMLER ÇAĞINDA DEĞİŞEN DEVLET-TOPLUM İLİŞKİLERİ
- ▶ SERMAYE VE EMEK
- ▶ XIX VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN GÜNDELİK HAYAT

1. Fransız Devrimi sonrası “her millete bir devlet” sloganıyla şekillenen siyasi hayatı yorumlama anlayışının, aşağıdaki gelişmelerden hangisine yol açtığı savunulamaz?

- A) Viyana Kongresi’nde ulusçuluğa karşı Meternik Sistemi’nin kabulüyle önlem alınmaya çalışılmasına
- B) Amerikan başkanı Wilson’un, prensiplerinde self determinasyonu (her ulusun kendi geleceğine karar verebilmesi-ni) esas almasına
- C) Osmanlı Devleti’nin İstanbul ve Celali isyanlarıyla uğraşmak zorunda kalmasına
- D) Yirminci yüzyılın Panславist, Pancermenist ve Pantürkist mücadelelere sahne olmasına
- E) Avusturya-Macaristan veliahdına karşı suikast girişiminde bulunulmasına

2. Sultan II. Abdülhamit Han devrinde;

- Boğaziçi’ne köprü ve tüp geçit yapmak için yabancı uzmanlara mimari proje çizdirilmiş,
- İlk modern çocuk hastanesi olan Hamidiye Etfal Hastanesi yaptırılmış,
- Ziraat, meslek ve baytar okulları açılmıştır.

Bu dönemde gerçekleştirilen bu çalışmaların aşağıdaki hangi alanla doğrudan ilişkili olduğu savunulamaz?

- A) Hayvancılık
- B) Tarım
- C) Sağlık
- D) Askerlik
- E) Ulaşım

3. Aydınlanma düşünürlerinden Rousseau, insanların belli bir meslek için değil insani değerleri öğrenmek için eğitilmeleri gerektiğini savunmuş, eğitim ve öğretimin deney ve yaşantılarla zenginleştirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Bu bilgilere göre aydınlanma düşünürlerinin;

- I. skolâstik,
- II. liberal,
- III. dogmatik

anlayışlardan hangilerine karşı oldukları söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. • 1790’da Fransız Ulusal Meclisi, ölçü birimi olarak metrenin uzunluğu ile ilgili karar almıştır.
- 1889 ile 1893 yılları arasında gerçekleşen Ağırlıklar ve Ölçüler ile ilgili konferanslarında, metrenin tanımı bilimsel tespitler ile ortaya konulmuştur.

Yukarıdaki bilgilere göre;

- I. yerel ölçü farklılıklarını giderme,
- II. evrensel ölçü birimi kriterleri oluşturma,
- III. ekonomik faaliyetlerde kullanım birliği sağlama

amaçlarından hangilerine ulaşılma istendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Tanzimat ve Islahat fermanlarının ortak yönleri olduğu gibi farklı tarafları da bulunmaktadır.

Tanzimat döneminde görülen;

- I. Avrupa devletlerinin baskısıyla ferman ilan etmek zorunda kalınması,
- II. askerlik yapmak istemeyen gayrimüslimler için nakdi bedel hakkının tanınması,
- III. padişahın isteği çerçevesinde halka bir takım hakların verilmesi,
- IV. tüm Osmanlı vatandaşları için askerliğin, ocak hizmeti olmaktan çıkartılıp vatan hizmeti olarak kabul edilmesi

gelişmelerinin, Tanzimat ve Islahat fermanlarıyla doğrudan ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	Tanzimat Fermanı	Islahat Fermanı
A)	I- II	III- IV
B)	I- III	II- IV
C)	III- IV	I- II
D)	II- IV	I- III
E)	II- III	I- IV

6. Islahat Fermanı’yla Osmanlı Devleti’nde;

- I. cizye vergisi,
- II. iltizam usulü,
- III. angarya

uygulamalarından hangilerine son verilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

7. Mülk Vakfeden Kadın Sayısı

(Osmanlı Hâkimiyetindeki Mısır, 18. yy)	
Mesken (Ev vb.)	60
Tarım Arazisi	12
Han	11
Zanaat Atölyesi	11
Kahvehane	6

Yukarıdaki tabloya göre Osmanlı toplumundaki kadınlar ile ilgili;

- I. ekonomik hayatın içinde yer aldıkları,
- II. farklı sektörlerde mülk sahibi oldukları,
- III. toplumsal eşitsizlikleri gidermeye yönelik girişimlerde bulundukları

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Fransız İhtilâlî'nin Türk tarihindeki olumlu etkileri arasında aşağıdakilerden hangisinin yer aldığı söylenemez?

- A) Yeni Türk devletinin demokratik esaslara kurulması
- B) Senediittifak ile âyanların idari etkinliğinin artması
- C) Osmanlı Devleti'nin parlamenter sisteme geçmesi
- D) Mutlak monarşi yerine meşruti monarşinin benimsenmesi
- E) Kanun üstünlüğü ve eşit vatandaşlık kavramlarının anayasaya girmesi

9. Endüstri Devrimi sonrası kamuoyu olgusunun ortaya çıkmasına,

- I. okuryazar oranında artış yaşanması,
- II. kitle iletişim araçlarının gelişmesi,
- III. demokratikleşme çalışmalarının artması

durumlarından hangileri etki etmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Mustafa Kemal'in doğumundan 1896 yılına kadar yaşadığı Selanik şehri, kozmopolit yapısı, çağdaş gelişmelerin yakından takip edilebileceği iletişim olanakları ve farklı toplumların etkileşimlerini kolaylaştıran bir ulaşım ağına sahip olması nedeniyle, Mustafa Kemal'in fikir hayatında önemli etkileri olan bir şehir olmuştur.

Bu bilgilere göre Selanik şehrinin;

- I. Avrupa ile İstanbul'u birbirine bağlayan demiryolu hattı üzerinde olması,
- II. Sırp, Bulgar, Makedon, Rum, Yahudi, Türk gibi farklı toplulukları barındırması,
- III. basın yayın ve kültür hayatının canlı olması

özelliklerinden hangilerinin Mustafa Kemal'in düşünce hayatının değişim ve gelişimine etki ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. Fransız İhtilâlî'nin başlarında kılık kıyafet düzenlemesi getirilirken, tepkiler üzerine 1793'te yayınlanan bir kararnameyle "Hangi cinsiyetten olursa olsun, insanlar belirli bir kıyafet giymeye zorlanamazlar." hükmü konulmuştur.

Bu bilgiye göre Fransız İhtilâlî'nin;

- I. soylu haklarının korunması,
- II. demokratik ve eşitlikçi bir toplum düzeninin sağlanması,
- III. cinsiyet ve statü ayrımlarının giderilmesi

durumlarından hangilerine yönelik ilerlemeler sağlanmasına katkıda bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

12. Sanayi İnkılâbı'nın İngiltere'de başlamasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) İşçi sınıfının ortaya çıkması, grev ve lokavt hakkının verilmesi
- B) Ülkede yönetim istikrarının gerçekleştirilmiş olması
- C) Büyük sömürge, ham madde ve pazar olanaklarına sahip olunması
- D) Sanayinin temel ham maddesi kömür ve demirin bol miktarda bulunması
- E) Araştırma ve özgür düşünce ortamının olması

13. Namık Kemal, vatan, millet, hürriyet kavramlarını sıkça kullanmış ve bu temaları işlediği Vatan Yahut Silistre isimli oyunun sahnelenmesi üzerine 1873'te sürgüne gönderilmiştir.

Namık Kemal'in sürgüne gönderilmesinde;

- I. meşrutî yönetime karşı olması,
- II. Fransız ihtilâlî fikirlerini benimsemesi,
- III. tiyatro eseri kaleme alması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

14. Tanzimat Fermanı'nın ilanında etkili olan Mustafa Reşit Paşa, Islahat Fermanı'nı genel olarak desteklemekle birlikte bazı maddelerine tepki göstermiş ve fermanın Avrupalılara, Osmanlı aleyhine kullanmak için fırsatlar sunduğunu belirtmiştir.

Islahat Fermanı'nın aşağıdaki özelliklerinden hangisinin Mustafa Reşit Paşa'nın tepki göstermesine neden olduğu söylenemez?

- A) Osmanlı tebaasının eşitliğini öngörmesi
- B) Paris Antlaşması içeriğinde yer alması
- C) Toplumda huzursuzluk çıkarabilecek esaslar içermesi
- D) Dış müdahalelere açık hükümler bulundurması
- E) Hazırlanmasında Avrupalı elçilerin taleplerinin etkili olması

15. XVIII. yüzyılda gerçekleşen bazı buluşlar şunlardır:

- Harman makinesi
- Çiçek aşısı
- Deniz kronometresi
- Buhar gücü

Yukarıdaki buluşların aşağıdaki alanlardan hangilerinde doğrudan gelişmeye katkıda bulunduğu söylenemez?

- A) Heykeltıraşlık B) Ulaşım
C) Sağlık D) Sanayi
E) Tarım

16. 1869'da çıkarılan ve Osmanlı ülkesinde eğitimi düzenleyen Maarifiumumiye Nizamnamesi'nin,

- I. her köy ve mahalleye sıbyan mektebi kurulması,
- II. ilköğretimin zorunlu hâle getirilmesi,
- III. kızların eğitime yer verilmesi

şeklindeki planlamalarından hangilerinin eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

17. I. Meşrutiyet sonrası kabul edilen Kanuniesasi'nin, aşağıdaki hükümlerinden hangisinin ulusal egemenlik ve demokrasi esaslarıyla bağdaşmadığı söylenemez?

- A) Âyan Meclisi üyeleri padişah tarafından tayin edilecektir.
- B) Meclisi açma ve kapatma yetkisi hükümdara aittir.
- C) Herkes eğitim öğretim, mülkiyet hakkı, basın, yayın ve din özgürlüğüne sahiptir.
- D) Bakanlar Kurulu'nun başkan ve bakanlarını meclis içinden padişah belirleyecektir.
- E) Kanunlar, Osmanlı padişahının onayından sonra yürürlüğe girecektir.

18. Sosyalist ve komünist anlayışların,

- I. ortak mülkiyet,
- II. laik düzen,
- III. sınıfsal tabakalaşma

olgularından hangilerini reddettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

19. II. Mahmut döneminde görülen aşağıdaki durumlardan hangisinin Osmanlı toplumunda kültürel çelişki ve çatışma doğurduğu söylenemez?

- A) Tercüme Odası'nın faaliyete başlaması
- B) Mektebitıbbiye ve Harbiye'nin kurulması
- C) Enderun yerine Mektebimaarif'in açılması
- D) Divanühümayun'un kaldırılması
- E) Millet sisteminin uygulanması

20. Osmanlı Devleti'nde anayasal düzene geçişin gerçekleştiği I. Meşrutiyet'in ilanı sonrası görülen,

- I. Avrupa tarzı bir anayasa hazırlanması,
- II. parlamenter sisteme geçilmesi,
- III. Batı tarzı yenileşmelerin görülmesi

gelişmelerinden hangilerinin Türk tarihinde ilk kez gerçekleştiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

21. XX. yüzyıl Osmanlı toplumunda görülen aşağıdaki gelişmelerden hangisinin daha az olumlu etkiler doğurduğu söylenebilir?

- A) Köyden kente göçe bağlı olarak yeni bir şehir kültürünün doğması
- B) Elektrik, otomobil ve tramvayın yaygınlaşması
- C) Güzel sanatlar, resim ve mimari alanında çağdaşlaşmanın başlaması
- D) Kız çocuklarının eğitim aldığı yeni kurumların açılması
- E) Opera, bale ve tiyatro gösterimlerinin yaygınlaşması

22. Selim bir sosyal medya takibi sırasında 19. yüzyılda güncel hayatta gerçekleşenlerle ilgili öğrendiklerini defterine not almıştır.

Selim'in aldığı aşağıdaki notlardan hangisinde bilgi yanlışdır?

- A) İç içe geçmiş kent ve banliyölerden oluşan merkeze metropol denir.
- B) Modernite 17. yüzyıldan itibaren tüm dünyaya yayılan toplumsal davranış şekilleridir.
- C) Moda ve popüler kültürün sosyal hayatta yer almasıyla kitle kültürü zayıflamıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nde ilk örgütlü işçi eylemi 1863'te Zonguldak maden işletmesinde görülmüştür.
- E) XIX yüzyıl Osmanlı padişahları Şam, Selanik ve İzmit şehirlerinde fabrikalar kurmuşlardır.

23. Düyunuümumiye İdaresi, 1909- 1910 mali yılında topladığı verginin 6/7'sine, Osmanlı Devleti'nin borçlarına karşılık el koyarken, söz konusu yılda bu oran devlet gelirlerinin % 24,3'üne karşılık gelmekteydi.

Bu bilgilere göre Düyunuümumiye İdaresi ile ilgili;

- I. Osmanlı mali gelirlerinin önemli bir kısmını borçlara karşılık ipotek altına aldığı,
- II. bütün vergi kalemlerini toplamakta tek yetkili kurum olduğu,
- III. devletin ekonomik bağımsızlığına aykırı bir yapısal nitelik taşıdığı

şeklindeki yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

24. Akıl ve aydınlanma çağında yönetim ve siyaset alanında gerçekleşen aşağıdaki gelişmelerden hangisi diğerlerinden sonra ortaya çıkmıştır?

- A) Sömürgecilik, kapitalizm, sosyalizm, liberalizm kavramlarının ortaya çıkması
- B) Devletlerarası bloklaşma sürecinin antlaşmalarla tamamlanması
- C) Milliyetçilik ve işçi hakları ile ilgili ihtilallerin gerçekleşmesi
- D) Özgürlük ve milliyetçilik düşüncelerinin gündeme gelmesi
- E) Amerika ve Fransa'da insan ve yurttaş hakları ile ilgili beyannamelerin yayınlanması

25. Demokrasi, eşitlik, kardeşlik, milliyetçilik, adalet ve insan hakları alanında gelişmelerin yaşanmasını sağlayan Fransız Devrimi'nin, etkilerinin görüldüğü ilk bir asır içerisinde, siyasal ve toplumsal alanda aşağıdakilerden hangisini zayıflattığı söylenemez?

- A) Mutlakiyet yönetimini
- B) Feodal yapılanmayı
- C) Tanrısal kaynaklı egemenlik anlayışını
- D) Meşruti yönetim geleneğini
- E) Çok uluslu monarşik devletleşmeyi

26. Kapitalist ekonomik modelde,

- I. ortak mülkiyet,
- II. serbest piyasa ekonomisi,
- III. sermaye edinimi

olgularından hangileri serbest bırakılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

27. Seri ve fabrikasyon üretime ---- üretimi adı verilir.

Bu bilgide boş bırakılan yere hangi kavram gelmelidir?

- A) kitle
- B) kamuoyu
- C) modernite
- D) manifaktür
- E) geleneksel

- 20. YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ VE DÜNYA
► MİLLÎ MÜCADELE- I

1. Ege'de Kuvayimillî örgütlenmesinde önemli katkılarda bulunan Hacım Muhittin Bey, Dördüncü Balıkesir Kongresi'nde bölgede cemiyetlerin Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ne katılmalarını sağlamıştır.

Hacım Muhittin Bey'in teşvikiyle ulusal mücadeleye katkıda bulunmaya karar veren Ege müdafaa-i hukuk cemiyet ve kuvayimillî örgütlerinin, aşağıdaki kongrelerden hangisinin kararlarını doğrudan benimsedikleri savunulabilir?

- A) Pozantı Kongresi'nin B) Sivas Kongresi'nin
C) Kars İslam Şurası'nın D) Nazilli Kongresi'nin
E) Alaşehir Kongresi'nin

2. • Versay Antlaşması'yla Almanya,
• Sen Jermen Antlaşması'yla Avusturya,
• Nöyyi Antlaşması'yla Bulgaristan,
• Triyanon Antlaşması'yla Macaristan, Anlaşma Devletleri'nin şart olarak sundukları askeri, ekonomik ve siyasi kısıtlamaları onaylamak zorunda kalmış ve toprak kayıplarını kabullenmişlerdir.

Bu bilgiye göre, barış antlaşmalarının Avrupa ve dünya siyasetine etki ettiği durumlar arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Yeniden dünya savaşına neden olabilecek bir siyasi memnuniyetsizliğin görülmesi
B) Azınlık, mülteci ve siyasi istikrarsız konularında sorunlar yaşanması
C) Barış şartlarını kabul eden ülkelerde muhalif grupların güçlenmesi
D) Bağlaşma devletlerinde barış ortamının devam ettirilmesi yönünde kamuoyu baskısının oluşması
E) Yenilgiye uğrayan devletlerde ekonomik sorunların ortaya çıkması

3. Kafkas Cephesi'nde Muş ve Bitlis'in kaybedilmesi üzerine Rus ordusunda gönüllü yer alan Ermeni milis kuvvetlerinin baskısıyla, bölge halkı Diyarbakır'a göç etmek zorunda kalmıştır.

Bu bilgilere göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılmaz?

- A) Azınlıkların Mondros Ateşkes Antlaşması'nın uygulanmasını kolaylaştırmak istediklerine
B) Savaş durumuna bağlı olarak ülkede yatay hareketliliğin yaşandığına
C) Osmanlı milletlerinin I. Dünya Savaşı'nda birlikte hareket edemediklerine
D) Kafkas Cephesi mücadelelerinin Osmanlı Devleti'nin egemenlik alanını daralttığına
E) Mülteci sorunlarının gündeme geldiğine

4. Mustafa Kemal, ordunun siyaset dışında tutulması beklentisini gerçekleştiremeyen İttihat ve Terakki Cemiyeti ile II. Meşrutiyet sonrası bağlarını koparmıştır.

Mustafa Kemal'in bu tutumu ve görüşlerinde isabetli olduğuna aşağıdaki gelişmelerden hangisi kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Trablusgarp Savaşı
B) Dömeke Savaşı
C) I. Balkan Savaşı
D) Çanakkale Savaşı
E) Sakarya Savaşı

5. XIX ve XX. yüzyıllarda Anadolu'da, Ermeniler ile Anadolu halkı arasında huzursuzluk yaşanmasında etkili olan aşağıdaki durumlardan hangisinin doğrudan dış etkenlere bağlı olmayıp Osmanlı Devleti'nin iç güvenlik kaygılarına bağlı olarak geliştiği söylenebilir?

- A) Misyoner okullarının Ermeni ayrılıkçı hareketlerini örgütlemeleri
B) Kafkasya'da kurulan Ermenistan Devleti'nin, Doğu Anadolu'da toprak talebinde bulunması
C) Ermenilerin geçici olarak Suriye ve Lübnan'a göç ettirilmesi
D) Ermenistan ve Rusya'dan gelen birliklerin Osmanlı Ermenilerini ayaklandırmaları
E) Rus ve İngilizlerin Ermeni toplumunu kışkırtmaları

6. Osmanlı tarihinin büyük savunma savaşlarından olan Çanakkale Savaşı'nda, Anlaşma Devletleri ağır bir yenilgiye uğramışlardır.

Bu durumun aşağıdaki sonuçlarından hangisi, Anlaşma Devletleri'nin iç sorunlar yaşadıklarına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Bulgaristan'ın İttifak Devletleri yanında savaşa katılma kararı alması
B) Millî Mücadele'de Mustafa Kemal'in lider olarak kabul edilmesinin kolaylaşması
C) ABD ve Japonya'nın yerli sanayilerini geliştirme fırsatı bulması
D) Sömürgelerde ulusalcı hareketlerin görülmeye başlaması
E) Savaşın geniş zaman dilimine yayılması

7. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal girişimi üzerine gereken yardımı gönderemeyen Osmanlı Devleti, Enver Paşa, Mustafa Kemal gibi genç subaylarını görevlendirerek yerli aşiretleri örgütlemiş, yerel birlikler asker ve teçhizat eksikliğine rağmen, İtalyanların, Trablusgarp kıyılarından iç kısımlara girmesini engellemişlerdir.

İtalyanların Trablusgarp'ın sahil şeridinden iç kısımlara doğru girememelerinde;

- I. asker ve malzeme yetersizliği yaşamaları,
- II. örgütlü bir direnişle karşılaşmaları,
- III. ham madde ve pazar arayışı içinde olmaları

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

8. Atatürk, Voltaire ve Rousseau gibi Batılı aydınların medeniyetçi, Namık Kemal ve Ziya Paşa gibi yerli düşünürlerin milliyetçi görüşlerinden etkilenmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki ilke ve düşüncelerden hangisinin Mustafa Kemal tarafından benimsendiği savunulamaz?

- A) Ulusal egemenlik
- B) Milli bağımsızlık
- C) Turancılık
- D) Devrimcilik
- E) Çağdaşlaşma

9. Mustafa Kemal, Şam'da görev yaptığı sırada, Osmanlı Devleti'nin bölgedeki Arap kabilelerini kontrol altına almakta zorlandığını görmüş ve meşruiyetçi düşüncelerini hayata geçirmek için Makedonya'ya dönmüştür.

Şam görevinin Mustafa Kemal'de;

- I. Batıcılık,
- II. İslâmcılık,
- III. Osmanlıcılık,
- IV. Türkçülük

akımlarından hangilerinin gücünü kaybettiği hissini doğurduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) III ve IV C) I ve III
D) II ve III E) II ve IV

10. Mustafa Kemal, Selanik Askeri Rüşdiyesi'nde başarılı olunca, sınıf çavuşluğu ve müzakerecilik gibi görevlere getirilmiştir.

Mustafa Kemal'e okulda verilen bu görevlerin gelecekte siyasi, askerî ve kişisel hayatında aşağıdaki etkilerden hangisini gerçekleştirdiği söylenemez?

- A) Görev bilinci ve vazife başarma gereğinin şahsında yerleşmesini
- B) Askerî ve siyasi kariyerinde disiplinli olmayı kendisine prensip edinmesini
- C) Tecrübelerini liderlik vasıflarını güçlendirmekte kullanmasını
- D) Gelişmeleri sorgulama ve yeni fikirler üretme kabiliyetini geliştirmesini
- E) Okul ve iş merkezli başarıyı yeterli gören bir anlayışa sahip olmasını

11. Mondros Ateşkes Antlaşması'nda, Bitlis, Sivas, Elazığ, Van, Diyarbakır ve Erzurum şehirlerinde bir karışıklık çıkması durumunda ilgili yerlerde Anlaşma Devletleri'nin işgale girişecekleri hükmü yer almıştır.

Anlaşma Devletleri'nin bu maddeyle;

- I. Rum,
- II. Arap,
- III. Ermeni

uluslarından hangilerine vatan sağlamayı amaçladıkları söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

12. I. Dünya Savaşı sürecinde Avrupalı devletler savaştan bıkmış olmalarına karşın, Anlaşma Devletleri'nin barış için ağır şartlar öne sürmeleri anlaşma girişimlerini sonuçsuz bırakmıştır. Bu şartlar altında ABD başkanı Wilson'un ortaya koyduğu Wilson Prensipleri olarak bilinen ilkeler barışın esaslarını ortaya koyma amacı gütmüştür.

Aşağıda verilen Wilson Prensipleri'nden hangisinin yeni çatışmaların çıkmasına neden olabileceğinden kalıcı barışı tehlikeye attığı savunulabilir?

- A) Uluslararası alanda açık diplomasi uygulanacaktır.
- B) Karasuları dışındaki denizlerde savaşta ve barışta serbest dolaşım sağlanacaktır.
- C) Ulusların bağımsızlıklarını güvence altına alan bir uluslararası cemiyet kurulacaktır.
- D) Osmanlı Devleti'ndeki Türkler dışındaki uluslara da kendi kendilerini yönetme hakkı tanınacaktır.
- E) Uluslararası ekonomik engeller kaldırılacaktır.

13. I. Dünya Savaşı'nın sonuçları arasında yer alan aşağıdaki durumlardan hangisinin gelecekte sivil kayıplarının çoğalması ve sivil savunmanın öneminin artmasına doğrudan etki ettiği söylenebilir?

- A) Çok uluslu imparatorlukların yıkılıp yerlerine ulus devletlerin kurulması
- B) Kimyasal silah, denizaltı ve tankların savaşlarda kullanılmasının yaygınlaşması
- C) Ortadoğu ve Avrupa'da dengelerin bozulması
- D) Dünya barışının korunması için Milletler Cemiyeti'nin açılması
- E) Sınırların çizilmesinde ulusçuluk esasına dikkat edilmesine bağlı olarak azınlık sorunlarının doğması

14. Mondros Ateşkes Antlaşması esaslarını ortaya koyan Anlaşma Devletleri, gizli antlaşmalarla paylaşmayı tasarladıkları Osmanlı topraklarında, olası silahlı direnişleri en baştan engellemeye yönelik hükümleri Türk tarafına kabul ettirmişlerdir.

Bu bilgiye Mondros Ateşkes Antlaşması'nın;

- I. iç güvenlik ve sınır savunması yapan birlikler dışındaki askerlerin terhis edilmesi,
- II. bütün cephane, top ve silahların İtilaf Devletleri'ne teslim edilmesi,
- III. limanların denetiminin Anlaşma Devletleri kuvvetlerine bırakılması

esaslarından hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

15. XX. yüzyıl başlarında Selanik ve Manastır gibi şehirlerin bulunduğu Makedonya Bölgesi'nde;

- I. Osmanlı Devleti'nin asayişi sağlamakta zorlanması,
- II. ayrılıkçı eylem ve propagandaların artması,
- III. silahlı çetelerin, halkın can ve mal güvenliğini tehdit etmesi

gelişmelerinden hangilerinin, halkın devlete duyduğu güvenin sarsılması ve bağlılığının azalmasına etki ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

16. 14 Mayıs 1915'te yürürlüğe giren Tehcir Kanunu çerçevesinde, Osmanlı Hükümeti tarafından başlatılan Ermenilerin zorunlu göç ettirilmesi sürecinde bazı istenmeyen kayıplar yaşanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Türk devletinin göç sırasında yaşananların hukuk yoluyla aydınlatılmasına taraftar olduğunu belirgin bir şekilde göstermektedir?

- A) İstanbul ve bazı şehirlerdeki Ermenilerin zorunlu göçe tabi tutulmaması
- B) Göç yeri olarak savaşın olmadığı Osmanlı toprağı olan Suriye ve civarının seçilmesi
- C) Hükümetin, tehcirin yasal durumunun tespiti için uluslararası tarafsız tahkikat komisyonunun kurulmasını teklif etmesi
- D) Savaş şartlarına bağlı asayişsizlik ve hava şartlarına bağlı kayıpların tespit edilmesi
- E) Göç esnasında göçmen güvenliğinin sağlanması için yerel yöneticilere talimat verilmesi

17. Aşağıda verilen, Kurtuluş Savaşı hazırlık dönemi gelişmeleri ile sonuçları eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

Gelişme	Sonuç
A) Sevr Barış Antlaşması'nın Saltanat Şurası'nda kabul edilmesi	TBMM'nin Takririsükûn Kanunu kabul etmesi
B) İngilizlerin Boğaz bölgesinde bir güvenlik şeridi oluşturmak istemesi	Anzavur Ayaklanması'na İngilizler tarafından maddi destek sağlanması
C) Anadolu'nun farklı bölgelerinde TBMM'yi hiçe sayan isyanların görülmesi	TBMM'nin Hıyanetivatanıye Kanunu'nu yürürlüğe koyması
D) Peyamısabah, Alemdar, Vakit, Aydede gibi millî mücadele karşıtı gazete ve dergilerin yayımlanması	Öğüt, Açıksöz, Albayrak, gibi ulusal direniş savunun dergi ve gazetelerin yayın hayatında yer alması
E) Halkın dinî duygularının istismar edilmesi	Konya Bozkır ve Delibaş Mehmet Ayaklanması'nın çıkması

18. Bir Batılı tarihçi 1918- 1919 kışında İstanbul'un durumunu, "Kent in morali son derece bozuktu. Şehir tıklım tıklım mültecilerle doluydu. İnsanların çoğu tifüs vb. hastalıklardan dolayı bitkindi. Yiyecek her yerde kıtlı." şeklinde tasvir etmiştir.

Bu bilgilere göre;

- I. Savaşlarda alınan yenilgiler toplumu pek çok yönden olumsuz etkilemiştir.
- II. Sosyo-ekonomik düzenin bozulduğu anlaşılmaktadır.
- III. Savaşın etkilerinden korunmak isteyen bazı kesimler için başkent sığınma yeri olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

19. II. Meşrutiyet sonrasında Selanik'te gerçekleşen İttihat Terakki Cemiyeti kongresinde yaptığı konuşmasında Mustafa Kemal, "Milletle dayalı bir parti kurmak için ordu ile cemiyeti ayıralım, Cemiyet böylelikle milletin sinesinde kök salsın." teklifinde bulunmuş ancak görüşleri İttihatçıların üst kademelerinde destek bulmamıştır.

Mustafa Kemal'in ortaya koyduğu düşüncelerin dayanakları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) İttihatçı fırkanın seçimlerde başarılı olmasının siyaset yapma geleneğini değiştirmeden sürdürmesiyle mümkün olacağı
B) Askerlik hizmetleri ile diğer kamu hizmetlerinin farklı kurumlar tarafından yürütülmesinin yararlı olacağı
C) Milletle dayalı bir siyasi parti olmanın askerlik kimliğinden soyutlanmakla mümkün olacağı
D) Ordunun temel görevinin kamu düzeninin sağlanması ve yurt savunması olduğu
E) Siyaset içindeki askeri örgütlenmenin demokrasi ruhuyla örtüşmeyeceği

20. II. Meşrutiyet Dönemi'nde gerçekleşen gelişmelerden hangisinin demokrasi ve vicdan hürriyetine katkıda bulunduğu savunulamaz?

- A) Çok partili hayata geçişin başlaması
B) Basın üzerindeki sansür uygulamasının kaldırılması
C) İttihat ve Terakki Partisi'nin Almanya ile diplomatik yakınlaşma içerisine girmesi
D) Mebuslar Meclisi'nin padişahın izin almadan yasa önerme hakkına sahip olması
E) Padişahın veto ettiği tasarı yeniden kabul edilirse onaylamak zorunda olması

21. Bir İngiliz generali olan Aspinall Oglander, Çanakkale Savaşları'yla ilgili "Gelibolu'daki kanlı muharebeler, Türk ordusunun çiçeğini söndürmüştür." ifadesini kullanmıştır.

Buna göre Çanakkale Savaşı ile ilgili;

- I. savaşta uğranılan kayıpların istatistiğinin çıkarılmadığı,
II. Osmanlı Devleti'nin savaş sürecinde genel askere alma yaşı uygulamasını terk ettiği,
III. muharebelerin ülkenin genç nüfusunda azalmalara neden olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

22. I. Balkan Savaşları
II. Trablusgarp Savaşı
III. Arnavutluk'un bağımsızlığını kazanması

Yukarıdaki gelişmelerin hangilerinde milliyetçilik düşüncesinin doğrudan etkisi vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

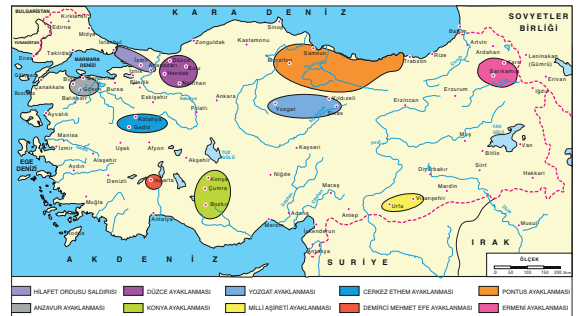
23. Osmanlı ülkesindeki Müslüman Türkler tarafından kurulan müdafaa-i hukuku savunan ve millî varlığa düşman olan cemiyetlerin, İstiklal Savaşı süreci başlamadan önceki süreçte düşünsel açıdan ayrıştıkları noktalar arasında;

- I. egemenliğin kaynağı,
II. işgallerin geçici ya da devamlı olması,
III. bağımsızlığın koşullu olup olmayacağı

konularından hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

- 24.

Millî Mücadele Dönemi isyanlarıyla ilgili haritadan hareketle,

- I. Ülke sathında iç sorunlarla uğraşmıştır.
II. İsyancıların bazıları millicileri Marmara'ya yaklaştırmak istememiştir.
III. Azınlık, yerel unsurlar ve İtilafların desteklediği gruplar isyan etmiştir.

yargılarından hangilerine varılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

1. Amasya Genelgesi yayımlanana değin, Kars, Ardahan ve İzmir'de sekiz kongre toplanmasına karşın, Mustafa Kemal tammiminde geniş katılımlı ve millî nitelikte bir kongre toplanması gerektiğini ve toplanma yerinin de Sivas olacağını belirtmiştir.

Mustafa Kemal'in yeni bir kongre toplanmasını zorunlu görmesinde, daha önceki kongrelerin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin etkili olduğu söylenebilir ?

- A) Bağımsızlık için mücadele etmeleri
- B) Düşman işgallerine karşı çıkmaları
- C) Bölgesel kurtuluş çareleri aramaları
- D) Kuruluşlarında milliyetçi düşünceden etkilenmeleri
- E) Toplumsal uyanışa aracılık etmeleri

2. İstanbul Hükûmeti, 13 Temmuz 1919'da Takvimivekâyi'de yayımladığı padişah iradesiyle, Mustafa Kemal'in görevine son verildiğini duyurmuştur.

İstanbul Hükûmeti'nin Mustafa Kemal'in görevden alınışını basın yoluyla duyurmasında;

- I. Mustafa Kemal'i yetkisiz gösterme,
- II. kamuoyunun ulusal kurtuluş hareketine desteğini azaltma,
- III. Anlaşma Devletleri'nin İstanbul Hükûmeti'ne baskılarını azaltma

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3. Millî Kongre Cemiyeti'nin, Kurtuluş Savaşı sürecindeki aşağıdaki girişimlerinden hangisinin, ulusal direnişe diğerlerine göre daha fazla katkıda bulunduğu söylenebilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Milletler Cemiyeti'ne alınması için gayret göstermesinin
- B) Türk milletinin hakluluğunu dünya kamuoyuna duyurmaya çalışmasının
- C) Siyasi partiler ve toplumsal örgütlenmelerinin uyumlu çalışması için emek harcamasının
- D) Basın yayın yoluyla halkın Millî Mücadele bilinci kazanmasını sağlamasının
- E) Yurt dışına gönderdiği kurullarla Türklerin uğradığı zararları gündeme getirmesinin

- 4.

Millî Mücadele Dönemi'nde etkin rol oynayan Kara Fatma'nın içinde bulunduğu müfrezenin fotoğrafından hareketle Bağımsızlık Savaşı'yla ilgili,

- I. Toplumun bütün kesimimin katılımıyla gerçekleşmiştir.
- II. Kısıtlı imkânlarla yürütülen bir mücadeledir.
- III. Düzenli birliklerin yanında milis kuvvetlerin de destek verdiği bir harekettir.

yargılarından hangilerine varılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

- 5.

Birinci TBMM'de, Müdafaaiahukuk, Islahat, Tesanüt, Yeşil Ordu, Halk Zümresi gibi farklı siyasal gruplar olmasına karşın, siyasal partileşme ve gruplaşmalara sınırlamalar getirilmiştir.

Bu duruma aşağıdakilerden hangisinin etki ettiği söylenebilir?

- A) Düşmanı yurttan çıkarma hedefine odaklanılmasının
- B) Tek partili düzeni milletvekillerine dayatma isteğinin
- C) Meclis hükûmeti sisteminin uygulanmasının
- D) Anayasal düzenin yerleştirilmeye çalışılmasının
- E) Ulusal egemenlik ilkesinin işlerliğini engellenmek istenmesinin

6. I. TBMM'de meclisin olağanüstü yetkili olduğuna vurgu yapılması aşağıdaki hangi özelliğine tepki gösterilmesini engellemeye yöneliktir?

- A) Ulusalçı olmasına
- B) Kurucu meclis olmasına
- C) Laik karakterli olmasına
- D) Güçler birliği esaslı olmasına
- E) Ülkenin bağımsızlığını önceleyen bir anlayışta olmasına